

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор
Державної установи
«Інститут нейрохірургії
ім. акад. А.П. Ромоданова
НАМН України»
Академік НАМН

Є.Педаченко Є.Педаченко

Розглянуто та затверджено
на засіданні вченої ради ДУ «ІНХ НАМН»
17.07.2020 року, протокол № 12.

ПОЛОЖЕННЯ
про організацію освітнього процесу
в Державній установі «Інститут нейрохірургії
ім. акад. А.П. Ромоданова Національної академії медичних наук України»

1. Загальні положення

- 1.1 Положення про організацію освітнього процесу в Державній установі «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова Національної академії медичних наук України» (далі - Положення) розроблене відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», Статуту Державної установи «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова Національної академії медичних наук України» (Далі - ДУ «ІНХ НАМН»), інших нормативно-правових актів з питань вищої освіти.
- 1.2 Освітній процес в ДУ «ІНХ НАМН» - це творча, інтелектуальна, практична діяльність у сфері вищої освіти і науки, що базується на організаційних, навчальних, науково - методичних заходах, та спрямована на передачу, засвоєння, примноження і використання знань, умінь та інших компетентностей у осіб, які здобувають вищу освіту.
- 1.3. Освітній процес базується на принципах систематичності, науковості, доступності, демократизму, безперервності.
- 1.4. Освітній процес організовується з урахуванням наукового, науково-педагогічного потенціалу, матеріальної і навчально-методичної бази ДУ «ІНХ НАМН», сучасних інформаційних технологій.
- 1.5. Освітній процес в ДУ «ІНХ НАМН» здійснюється на основі освітньо-

наукових програм, навчальних планів та цього Положення, формування індивідуальних траєкторій навчання, індивідуальних навчальних планів, виборі навчальних дисциплін сумісно з практичною підготовкою та самостійною роботою.

- 1.6. Організація освітнього процесу в ДУ «ІНХ НАМН» здійснюється відповідно до Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - ЄКТС). Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі - кредит ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Освітньо-наукова програма доктора філософії спеціальності 222 Медицина в ДУ «ІНХ НАМН» становить 33 кредити ЄКТС.
- 1.7. Викладання дисциплін здійснюється українською мовою. Допускається викладання однієї чи кількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами (в рамках академічної мобільності; навчання іноземних фахівців), за умови забезпечення при цьому знання здобувачами вищої освіти відповідної дисципліни українською мовою.
- 1.8. Здобувачі вищої освіти, аспіранти, у тому числі особи з особливими освітніми потребами мають можливість користуватися бібліотекою, навчальною, навчально-методичною та науковою літературою, обладнанням та іншими засобами навчання на умовах, визначених Правилами внутрішнього розпорядку ДУ «ІНХ НАМН».

2. Система освіти. Форми навчання.

- 2.1 Організація освітнього процесу в ДУ «ІНХ НАМН» для підготовки фахівців третього освітньо-наукового рівня здійснюється за відповідною освітньо-науковою програмою.
 - 2.1.1. Процедура розробки освітньо-наукової програми визначається слідуючими положеннями про організацію освітнього процесу в ДУ «ІНХ НАМН»:
 - Освітня програма розробляється проектною групою на основі затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній галузі). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

-- Освітня програма розробляється проектною групою освітньої програми в межах відповідної спеціальності (далі – проектна група) – група науково-педагогічних та/або наукових працівників, які працюють в ДУ «ІНХ НАМН» за основним місцем роботи та мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, склад якої призначається наказом директора ДУ «ІНХ НАМН» і відповідає за розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми відповідно до вимог законодавства.

-- Керівником проектної групи (гарантом освітньої програми) призначається один з її членів, який має науковий ступінь і стаж наукової роботи не менш як десять років для освітньо-наукового ступеня доктора наук.

-- У складі проектної групи для освітньо-наукового ступеня доктора філософії повинні бути не менш як три особи, які мають науковий ступінь доктора наук та вчене звання. У разі провадження підготовки іноземців та осіб без громадянства один із членів проектної групи повинен володіти англійською мовою на рівні B2 за Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти або кваліфікаційними документами (диплом про вищу освіту, науковий ступінь), що пов'язані з використанням зазначеної мови.

-- Проектна група під час розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, зобов'язана врахувати всі пропозиції та зауваження, які надійшли від заінтересованих сторін після громадського обговорення.

-- Після громадського обговорення та врахування пропозицій до освітньої програми (змін до освітньої програми) керівник проектної групи надає освітню програму на розгляд та затвердження до вченої ради ДУ «ІНХ НАМН».

-- Рішення вченої ради ДУ «ІНХ НАМН» про затвердження освітньої програми є підставою для розробки навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти за відповідною освітньою програмою. Затверджена освітня програма розміщується на офіційному веб-сайті інституту.

-- Управління реалізацією освітньої програми здійснюється керівником проектної групи (гарантом освітньої програми): організація розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми; аналіз та впровадження кращого досвіду світової та вітчизняної вищої освіти в зміст освітньої програми; контроль відповідності групи забезпечення освітньої програми ліцензійним умовам згідно з законодавством; проведення самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності. Протягом всього періоду реалізації освітньої програми в межах відповідної спеціальності, ДУ «ІНХ НАМН» зобов'язаний виконувати ліцензійні умови.

-- Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється за участі здобувачів вищої освіти, та ради молодих вчених, випускників, роботодавців, академічної спільноти та інших заінтересованих сторін.

-- Перегляд освітньої програми здійснюється не рідше ніж раз на 5 років. Обґрунтовані зміни чи доповнення до освітньої програми вносяться, у разі необхідності.

-- Підставами для перегляду освітньої програми є: - об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру; - наявність висновків про недоліки за результатами оцінки якості освітньої програми і за результатами самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності.

-- Після перегляду та затвердження освітньої програми вона розміщується проектною групою на офіційному веб-сайті ДУ «ІНХ НАМН».

-- Оцінювання освітньої програми та освітньої діяльності за освітньою програмою здійснюється відповідно до критеріїв, затверджених Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти. З метою забезпечення якості вищої освіти та вчасного реагування на виявлені недоліки, зауваження та пропозиції в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми ДУ «ІНХ НАМН» проводить самооцінювання освітньої програми та освітньої діяльності.

-- Прозорість та публічність освітньої програми досягається шляхом інформування зацікавлених сторін про всі аспекти освітнього процесу в ДУ «ІНХ НАМН».

-- Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм (проектів освітніх програм) в ДУ «ІНХ НАМН» здійснюється відповідно до цього Положення, прозоро та публічно, через оприлюднення їх на офіційному веб-сайті ДУ «ІНХ НАМН» для громадського обговорення.

2.2 Здобуття вищої освіти на третьому рівні передбачає успішне виконання особою відповідної освітньо-наукової програми, що є підставою для присудження відповідного освітнього ступеня вищої освіти - доктор філософії.

2.3 Доктор філософії - це освітній і водночас перший науковий ступінь, що здобувається на третьому рівні вищої освіти на основі ступеня магістра/спеціаліста. Ступінь доктора філософії присуджується спеціалізованою вченою радою ДУ «ІНХ НАМН» в результаті успішного виконання здобувачем вищої освіти відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

2.4. Особа має право здобувати ступінь доктора філософії під час навчання в аспірантурі. Особи, які професійно здійснюють наукову діяльність за основним місцем роботи, мають право здобувати ступінь доктора філософії

поза аспірантурою, зокрема під час перебування у творчій відпустці, за умови успішного виконання відповідної освітньо-наукової програми та публічного захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді.

- 2.5. Нормативний термін підготовки доктора філософії в аспірантурі становить чотири роки. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії відповідно до вимог становить 30-60 кредитів ЄКТС. Обсяг освітньої складової освітньо-наукової програми в ДУ «ІНХ НАМН» становить 33 кредити ЄКТС.
- 2.6. Особливості організації освітнього-процесу з підготовки здобувачів вищої освіти на третьому рівні вищої освіти визначаються цим положенням.
- 2.7. Навчання в ДУ «ІНХ НАМН» здійснюється заочною (денною, вечірньою) та заочною (за контрактом) формами навчання.

3. Нормативно-правове забезпечення освітнього процесу вищої освіти

- 3.1. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу включає:
- навчальні плани, індивідуальні плани підготовки, робочі навчальні плани; навчальні програми наукових дисциплін; критерії оцінювання знань і вмінь, завдання для оцінювання результатів навчання тощо);
 - підручники та навчальні посібники, інші науково-методичні матеріали.
- 3.2. Зміст освіти, систему навчального матеріалу визначають освітня програма підготовки, навчальний план спеціальності, робочі навчальні програми дисциплін.
- 3.3 Навчальний план - це документ, який складається відповідно до освітньої програми. Він визначає графік освітнього процесу, перелік та обсяг обов'язкових і вибіркового навчальних дисциплін, практик, послідовність їх проходження у розрізі навчального року, форми проведення підсумкового контролю, обсяг часу, передбачений на самостійну роботу. Навчальний план розробляється на весь термін навчання.
- 3.4. Навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти заочної форми навчання є адаптованою версією навчального плану заочною (денною, вечірньою) формою навчання. Перелік та послідовність викладання дисциплін, загальна кількість годин на засвоєння змістових модулів, види атестації відповідають навчальному плану денної форми навчання.
- 3.5. Для узгодження навчального плану із графіком освітнього процесу з урахуванням виконання поточних наказів та розпоряджень МОН України, НАМН України, складається робочий навчальний план. Робочий навчальний план складають на поточний навчальний рік на основі

відповідного навчального плану.

- 3.6. Індивідуальний навчальний план аспіранта, здобувача вищої освіти третього освітнього рівня є робочим документом, що містить інформацію про перелік, обсяг та послідовність вивчення обов'язкових та вибіркового навчальних дисциплін, проходження практик, підсумковий контроль знань та атестацію.
- 3.7. Індивідуальний навчальний план включає загальне планування та план на кожний навчальний рік і затверджується Головою вченої ради. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти на наступний навчальний рік враховуються обрані ним вибірково навчальні дисципліни.
- 3.8. Вибір дисциплін здобувачами вищої освіти здійснюється за переліками дисциплін, зазначених в навчальному плані, з яких вони вибирають декілька дисциплін, відповідно до умов, передбачених ОНП; вибір здійснюється до початку навчання.
- 3.9. Вибіркові дисципліни, передбачені навчальним планом, і включені до індивідуального навчального плану здобувача, є обов'язковими для вивчення.
- 3.10. Здобувачі наукового ступеня доктор філософії зобов'язані виконувати вимоги освітньої програми та індивідуального навчального плану, дотримуючись академічної доброчесності, та досягати визначених для відповідного рівня вищої освіти результатів навчання.
- 3.11. Контроль за виконанням індивідуального навчального плану аспіранта, здобувача здійснює наукова частина.

4. Форми організації освітнього процесу та види навчальних занять.

- 4.1 Освітній процес в ДУ «ІНХ НАМН» здійснюється за такими формами:
 - навчальні заняття;
 - самостійна робота;
 - практична підготовка;
 - контрольні заходи.
- 4.2 Основними видами навчальних занять в ДУ «ІНХ НАМН» є:
 - лекція;
 - практичне (семінарське) заняття;
 - індивідуальне заняття, консультація.
- 4.3 Лекція - основний вид і форма проведення навчальних занять в ДУ «ІНХ НАМН», призначених для засвоєння теоретичного матеріалу. Як правило,

окрема лекція є елементом курсу лекцій, який складає основний теоретичний матеріал окремої або декількох тем навчальної дисципліни. Тематика курсу лекцій визначається робочою навчальною програмою.

4.3.1 Лекції з навчальних дисциплін проводяться фахівцями ДУ «ІНХ НАМН» з високим рівнем науково-теоретичної підготовки – професорами, докторами, кандидатами наук ДУ «ІНХ НАМН», а також провідними науковими співробітниками, рівень наукової та професійної активності кожного з яких відповідає ліцензійним та акредитаційним умовам надання освітніх послуг.

4.3.2 Лекції проводяться у конференц залі інституту, навчальних кімнатах для здобувачів вищої освіти для однієї групи слухачів, з використанням сучасних технологій подання матеріалу.

4.3.3 Лектор, якому доручено читати курс лекцій, готує конспект лекцій (авторський підручник, навчальний посібник), контрольні завдання. Лектор зобов'язаний дотримуватися робочої програми навчальної дисципліни щодо тем лекційних занять, відповідає за своєчасне оновлення матеріалу, удосконалення форм і засобів його доведення до слухачів.

4.4. Практичне заняття - вид і форма організації навчального заняття, під час якого викладач організує детальний розгляд студентами окремих теоретичних положень навчальної дисципліни та формує вміння і навички їх практичного застосування шляхом індивідуального виконання.

4.4.1 Практичні заняття проводяться в ДУ «ІНХ НАМН» проводяться у клінічних відділах, відділеннях, наукових відділах, лабораторіях.

4.4.2 Практичне заняття включає проведення попереднього контролю знань, умінь і навичок здобувача, постановку загальної проблеми та її обговорення.

4.5. Семінарське заняття - форма навчального заняття, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до котрих здобувачі вищої освіти готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів). Семінарське заняття проводяться в навчальних кімнатах.

4.6. Консультація (індивідуальна чи групова) - вид навчального заняття, під час якого здобувач(і) вищої освіти ДУ «ІНХ НАМН» отримує відповіді на конкретні запитання або пояснення певних теоретичних положень навчальної дисципліни.

4.7. Самостійна робота здобувача вищої освіти в ДУ «ІНХ НАМН» є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від передбачених розкладом обов'язкових навчальних занять. Навчальний час, відведений для самостійної роботи регламентується робочим навчальним планом. Забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник,

навчальні та методичні посібники, конспекти лекцій викладачів, практикум тощо. Для самостійної роботи здобувача вищої освіти також рекомендується відповідна наукова та фахова монографічна і періодична література.

4.8. Індивідуальні завдання - одна з форм самостійної роботи здобувачів вищої освіти, яка передбачає створення умов для найповнішої реалізації творчих можливостей і має на меті поглиблення, узагальнення і закріплення знань, які здобувачі одержують в процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці. Індивідуальні завдання з окремих дисциплін (теми рефератів) видаються здобувачу вищої освіти згідно із робочими навчальними планами в терміни, передбачені ДУ «ІНХ НАМН».

4.9. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів освоєння навчальної дисципліни на його завершальних етапах.

4.10. Результати підсумкового контролю оцінюються за 100-бальною шкалою, за чотирибальною («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») або двобальною шкалою («зараховано», «не зараховано») і вносяться в екзаменаційні відомості протоколи засідань Екзаменаційних комісій.

4.11. Відповідність між шкалами оцінювання складених екзаменів, диференційованих заліків встановлюється наступним чином :

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 5-бальною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
відмінно	5 (п'ять)	90-100
добре	4 (чотири)	75-89
задовільно	3 (три)	61-74
незадовільно	2 (два)	0-60

4.12. Диференційовані заліки (іспити) приймаються в період екзаменаційних сесій згідно з розкладом.

4.13. Екзамени складаються здобувачами вищої освіти в періоди передбачених навчальним планом.

4.14. До комплексного екзамену з нейрохірургії здобувач подає аналітичну записку за напрямом дисертаційного дослідження, яка розкриває такі компетентності: здатність формулювати наукову проблему, робочі гіпотези досліджуваної проблеми, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/ або професійної практики • збирання, опрацювання та критика літературних джерел • здатність до побудови тлумачно-інтерпретативних моделей в медичному дослідженні, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових

цілісних знань; • здатність розпізнавати, систематизувати діагностичні проблеми; • розуміння природи діагностичних даних при різних рівнях аналізу; • здатність обирати методики для різних типів діагностичних досліджень; • розуміння природи медичних теорій, гіпотез і тлумачень; • здатність описувати основні компоненти якої-небудь однієї теоретичної моделі, застосовувати інструменти і методи медичного аналізу в суміжних областях (35-40 стор.).

4.15. Академічна заборгованість (незадовільна оцінка, неявка з поважних причин) ліквідується складанням екзаменів комісії, яка створюється для складання екзаменів з навчальних дисциплін.

4.16. Атестація здобувачів вищої освіти - це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей певним нормативним вимогам до вищої освіти. Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється двічі на рік на засіданні вченої ради ДУ «ІНХ НАМН» на підставі оцінювання рівня їх наукових, загально-професійних і спеціалізовано-професійних компетентностей, умінь та навичок.

5. Учасники освітнього процесу

5.1 Учасниками освітнього процесу в ДУ «ІНХ НАМН» є:

- наукові, науково-педагогічні та фахівці вищої категорії;
- здобувачі вищої освіти та інші особи, які навчаються в ДУ «ІНХ НАМН» ;
- висококваліфіковані фахівці-практики, які залучаються до освітнього процесу;
- інші працівники ДУ «ІНХ НАМН».

5.2. Наукові, науково-педагогічні працівники - це особи, які професійно здійснюють в ДУ «ІНХ НАМН» наукову, навчальну, методичну, науково-організаційну діяльність та мають відповідну кваліфікацію незалежно від наявності наукового ступеня або вченого звання. На посади наукових працівників обирають за конкурсом, як правило, особи, які мають наукові ступені або вчені звання, а також випускники магістратури, аспірантури та докторантури.

5.3. Права та обов'язки наукових і науково-педагогічних працівників визначаються Законом України «Про вищу освіту», Статутом ДУ «ІНХ НАМН» та іншими законодавчими та нормативно-правовими актами.

5.4. Для учасників освітнього процесу, осіб з особливими освітніми потребами, яким необхідна додаткова постійна чи тимчасова підтримка в освітньому процесі, виконанні освітньої складової, в ДУ «ІНХ НАМН» передбачені

приміщення у будівлях обладнаних ліфтами, пандусами. В приміщеннях загального користування встановлено відповідне освітлення. Виплата стипендії для таких осіб передбачається в повному обсязі. Здобувачі, які мають дітей, мають змогу отримати новорічні подарунки, путівки до оздоровчих таборів з боку профсоюзної організації

6. Академічна мобільність.

- 6.1. Академічна мобільність - можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншій науковій установі (закладі вищої освіти) на території України чи поза її межами.
- 6.3. Порядок організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу ДУ «ІНХ НАМН» на території України чи поза її межами та учасників освітнього процесу іноземних закладів вищої освіти (наукових установ) в ДУ «ІНХ НАМН» встановлюється «Положенням про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ДУ «ІНХ НАМН» на третьому (освітньо- науковому) та науковому рівні вищої освіти», у відповідності до постанови Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579. Про положення про порядок реалізації права на академічну мобільність»

7. Академічна відпустка, переривання навчання.

- 7.1. Порядок надання академічної відпустки регламентується відповідними законодавчими документами, положенням; рішення вченої ради про надання академічної відпустки погоджується з НАМН України.

8. Прикінцеві положення.

- 8.1. Положення про організацію освітнього процесу в Державній установі «Інститут нейрохірургії ім. акад. А.П. Ромоданова Національної академії медичних наук України» затверджується на засіданні вченої ради. Зміни та доповнення до Положення розглядаються та затверджуються на засіданні вченої ради інституту.
- 8.2. Положення набирає чинності з моменту затвердження його вченою радою ДУ «ІНХ НАМН» . Положення оприлюднюється на сайті інституту.
- 8.3. Учасники освітнього процесу ознайомлюються з цим Положенням після його затвердження та розміщення на сайті інституту.
- 8.4. Контроль за виконанням вимог Положення несуть посадові особи ДУ «ІНХ НАМН»